

ועלתה השמימה בקדושה ובטהרה, בתוך קהל רב ועדה קדושה מישראל, ביום
ה' לחודש אדר שנת תקס"א.

אוצר החכמה

וכעלות נשמתו הטהורה לשמי רום, ויגעו בבכי גדול כל העם, על כי
נלקח ארון אלקים מאתם, והוסר מעליהם צפירת תפארתם, ובני העיר נתעטפו
ביגונם, ויסירו מעליהם את עדיים, כי גדול כים שברם.

אוצר החכמה

הרבנית - בת הנודע ביהודה

ומעשה נורא שמענו משעת פטירתו של רבינו, (כפי שסיפר דו"ז הרה"ח
הישיש רבי יהודה פרנקל זללה"ה¹⁰⁴). כי הנה, במשך כל ימי חייו של רבינו,
"רבי יוסף הצדיק", היתה זוגתו הרבנית מרת פריידא ע"ה, מקלת מאד בכבודו
של בעלה הצדיק. היתה נוהגת להכנס בחדרו כשישבו אצלו אנשים, ומלעיגה
עליו ומבזה אותו בפניהם בכל דברי גנאי, באומרה כי בעלה אינו אלא אדם
ריק ופוחז ואין בו כל מדה טובה. גם בשעה שדרש ברבים בבית המדרש, היתה
יכולה לפעמים להרים קולה מעזרת נשים וגורמת בזיון לבעלה, והוא הצדיק
רבי יוסף היה שומע חרפתו ואינו פוצה פה, ומעולם לא רגז עליה ולא הקפיד
על כך.

היו האנשים תוהים תמהים ושואלים: על מה ולמה מבזה הרבנית את
בעלה הצדיק, בשעה ובזמן שאביה הנודע ביהודה היה מתייחס אליו בכבוד
גדול באופן יוצא מן הכלל, והיה מחבב אותו למאד. האנשים לא יכלו בתחילה
לשאת את עלבון רבם, אך לאט לאט הסתגלו לכך, והצטערו הרבה על הרבנית

104. המעשה גם נדפס לאחרונה בכמה ספרים.

שאינה יודעת לכבד את בעלה הגדול, הדבר היה כבר מפורסם ולא שמו יותר את ליבם לכך.

1234567

אוצר החכמה

אוצר החכמה

אוצר החכמה

והנה כאשר נפטר רבינו יוסף הצדיק, נתגלתה התעלומה מדוע השפילה הרבנית את כבודו. כי בשעה ששכב הרב והיה מוטל על הארץ, וכולם בכו על מותו, עמדה הרבנית אף היא ובכתה מאין הפוגות על מות בעלה, ובקשה להיכנס ולומר כמה דברי הספר על בעלה הקדוש. הדבר היה תמוה מאד בעיני החברא קדישא ביודעם שלא כיבדה את בעלה בחייו, ומה עוד תוכל לומר עליו כעת אחר מותו, ואף היו מן התלמידים שטענו לעברה האין מספיק לך שביזית אותו בחייו כי תבזי אותו גם לאחר מותו, ולא הרשוה להיכנס, אבל הרבנית לא ויתרה, ונתנה עליהם בקולה ואמרה, כי בעלה מוטל מת, וזכותה להיכנס ולומר בפניו את דבריה.

בעודם עומדים ותוהים, נכנסה הרבנית לפני הנפטר, ורקעה ברגליה והכריזה בקול רם:

רבי יוסף, רבי יוסף! "תן תודה בפני כולם שאתה הוא שהטלת עלי לבזות אותך בפני רבים כל ימי חיך". לא מרוע לב חלילה ולא מפני שלא ידעתי להעריך את גדלותך בתורה וביראה גרמתי לך כל הבזיונות, אלא כך היה רצונך, ובטרם נשואינו התנית עמדי תנאי שאתייחס אליך בפני רבים בקלות ובזילזול, וכל זאת כדי שלא תיפול ברשת הגאווה, כי הרי עוד בשחרות ימיך העידו עליך שאתה מעותד לגדולות, ואתה תמיד היית ירא, שמא שמא, על ידי מדת הגאווה תאבד את חלקך בעולם הבא, אנכי בעל כורחי עשיתי מה שהטלת עלי, ובטלתי רצוני מפי רצונך, "איזו היא אשה כשרה בנשים העושה רצון בעלה", מי כמוני יודעת עד כמה גדלה צדקותך וחסידותך...

1234567

אוצר החכמה

והנה ראו כולם דבר נורא, כי מיד כשסיימה את דבריה ראו הכל בעין, כיצד הניע רבינו יוסף הנפטר את ראשו, לאות הודאה והסכמה לאמיתת דבריה, ויהי לנס¹⁰⁵.

מצבת קברו

1234567

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה', ויתאספו אנשי העיר לחלוק לרבינו את כבודו האחרון, וישאוהו לבית מועד לכל חי בבית העלמין הישן, אשר עומד על הר גבוה אשר בפוזנא, שם ספונים וקבורים רבני פוזנא לדורותיהם, ושם צפונים הקדושים אשר בארץ המה, אשר מסרו נפשם על קדושת שמו יתברך. ויספרו לו מספר גדול¹⁰⁶, ויקברו אותו שם, ויציבו על קברו מצבת קודש.

אוצר החכמה

אוצר החכמה

105. ויש מקום להעיר ולהעלות על נס, כמה גדולים מעשיה של צדקנית זו יותר ממעשה בעלה הצדיק, כי היא השליכה את נפשה מנגד, ומסרה את עצמה ואת כבודה בתמידות ובתדירות למען הפק רצון בעלה, למרות שסבלה מחמת כן בזיון רב. מי יכול לשער גודל צדקותה.

106. נספר ע"י מרנא ורבנא החתם סופר וצללה"ה בהקהיל את הקהל ביום ו' באב, (דברי ההספד נרשמו על ידו בכתי"ק, והדפיסו בתוך ספרו תורת משה עה"ת פרשת דברים, גם נדפס בדרשות חתם סופר ליום ו' באב שנת תקס"א). "בעזה"י [פרשת] דברים, קצת מחידושי ודרושי הספד יום ה' ויר' אב תקס"א לפ"ק על הגאון מהר"י זצ"ל אב"ד דק"ק פוזנא. "...עוד זאת מפני הרעה נאסף הצדיק ה"ה חכם וגדול בישראל גאון יעקב הרב מהר"י יוסף יאסקי זצ"ל אב"ד ור"מ פוזנא אשר מכבודו האירה ארץ פולין גדול, ואך הוא לן בעומקה של הלכה ותפס ישיבה והרביץ תורה והעמיד תלמידים הרבה וכעת נאסף אל עמו והשאיר הארץ שממה...". וגם הגאון בעל "נחלת יעקב" מ"מ דק"ק שעפס יצ"ו הספידו הספד גדול "והסמכתי על פטירת הגאון מ"ו יוסף הצדיק אב"ד דק"ק פוזנא הפסוק ויוסף הוא השליט על הארץ שהיה צדיק מושל ביראת אלקים והוא המשביר לכל עם הארץ שכולם היו נוונים בזכותו... והעיקר היא ללמוד ולאחוז בדרכי הצדיק שהיה כל ימיו יגע בתורה, ולא מצאו אדם רק יושב ושונה, ועשה צדקה מממונו לרוב והיה עניו מכל אדם, ואין לשער גודל חריצותו ובקיאותו, ע"כ. (מדברי הספדו נראה, שאחרי פטירת רבינו היתה רח"ל מיתה בילדים ולא נודע לנו פרטים ע"ז. "...כי בזמן שהצדיק בדור אין תינוקות של בית רבן נתפסים... ואנחנו בעונותינו הרבים חסרנו הצדיק, ואח"כ נתפסו זרע קודש, ע"כ, וראה להלן פרק תשעה-עשר שנרפס ההספד בשלימות.